

I. Lettres

1716 – 1899

K této knize

Všechny dopisy zařazené do této knihy vycházejí z fyzických originálů. Jednotlivé dokumenty byly postupně získány z rozptýlených aukčních, antikvárních a soukromých zdrojů a shromážděny v Neruda Archives, kde jsou uchovávány, digitalizovány, zpracovávány a veřejně zpřístupňovány.

Dopisy jsou v této knize předloženy bez komentáře.

Jejich přepisy a překlady sledují originály co nejvěrněji. Neobratnosti, opakování, rozpory ani jiné zvláštnosti textu proto nejsou uhlazovány ani opravovány.

Čitelné škrty jsou zachovány jako přeškrtnutý text. Stručná označení v hranatých závorkách upozorňují na nečitelná, nedochovaná nebo jinak narušená místa originálů.

Překlady adresních stran a poštovních údajů nejsou zařazeny, pokud netvoří pokračování vlastního sdělení.

Každý dopis uzavírá přímý odkaz (např. NRA-L-000024) na skeny originálu a úplný archivní záznam v [Neruda Archives](#).

Přes veškerou péči mohou přepisy i překlady obsahovat chyby. Upozornění na ně a návrhy oprav jsou vítány.

Německo · 1846

Oeffingen

Místní školní inspektorát Oeffingen

V odpovědi na ctěný přípis Vašeho vysokého úřadu ze dne 1. tohoto měsíce, podle něhož se měla co nejdříve, a to dokonce ve školní den, konat schůze školní rady ve věci školních absencí, bylo dne 10. tohoto měsíce v kostele oznámeno, že schůze se bude konat dne 12. dopoledne v půl desáté ve školní budově. Protože se kvůli tomu konala schůze také dne 11., bylo na ní oznámeno, že dne 12. se má uvedená schůze uskutečnit.

Podepsaný čekal od půl desáté do půl jedenácté, avšak dostavil se pouze jediný člen, Johann Mayer.

Vašemu vysokému úřadu se proto podává zpráva, že další schůze v uvedené věci se již konat nebude. Bude-li se nyní Vaše vysoká autorita chtít obrátit na mne ve školní záležitosti obsírněji, může tak učinit. Má-li se něco stát, musí být místnímu úřadu zaslán dotaz.

Č. 210

Oeffingen, 13. listopadu 1846

[nečitelný podpis]

[Dolní část listu je několikrát přepsána přes sebe a přeškrtnuta; souvislé znění nelze bezpečně obnovit. Čitelné zůstávají pouze útržky:]

starosta v Oeffingenu
členové školní rady
pan farář a Schultheiß
z důvodu nemoci
ve věci školních absencí
z důvodu pokračující nádenické práce
13. listopadu 1846

VNĚJŠÍ PŘÍPIS

Johann

Mayer odsud

2

Čechy · 1874

Budech / Budy

Ct. Pan. Hutmistr V Skokách !

Pozdrav Bůh!

Já nýze psaná vám milost pane děkuji po Česku, že jste když jsem se k Vám chtěla jíti sprosbou a žádostí poplati jenom mocli muj manžel vydělá za měsíc Přesto svýdělku on mě na vyživu skorem nic nedává, Tak Jste my vzkázal, že ~~mě vyhodíte~~ se mnou z Vašeho kanceláře dveře vyrazíte oběma rukama; a proč to nevím; Já si mislím že jsem Vám stim tak mnoho nebyla ublížila.

2. Mně bylo řeknuto, že mě necháte do harestu zavřítí; ježto Vám děkuji za všecku tu Vaší starost.

3. Mně bylo řeknuto, že jsi namě zjednáte a mě zbyt necháte

4. Jste řekl mému muži aby mě mrše ani jeden Krejcar nedával a aby uté mrchy nebyl, že Vy mu milost pane byt sám dáte aby jsi vzal ksobě hospodyně.

Ted' od toho času co jste mu to milost pane z Vašich úst řekl, zdržuje se v huti v Kozárně u hlídačky a doma mě muj byt zamkl a Klíče sebou ve vaší továrně má. Děkuji Vám. Děkuji Vám. Děkuji Vám.

Já si ale myslím, že já jsem Vám nikdy ani Krokem ani hnutím neublížila a Vy milost pane Jste mě tak mnoho a tak mnoho ublížil a omě tak mnoho obstaral S Bohem děkuji Vám po česku !

Ještě jednou S Bohem!

v Buda dne 10ho Května 1874

Z Uctou

Marie Šoulová,

v Budech.

3

Francie · 1834

Toulon

Toulon, 1. března 1834

Můj drahý příteli,

dostal jsem Tvůj dopis a děkuji Ti za způsob, jakým jsi jednal s mou matkou. Udělal jsi dobře, že jsi jí neodporoval a neřekl jí všechno, co o té věci víš. Takto se všechno uzavře; bude s Tebou o tom mluvit teprve tehdy, až Tě požádá o rentu. Mrzí mě, že jsem Ti způsobil takové starosti, příteli, ale víš, že bych s největší radostí udělal všechno, co by Ti mohlo být příjemné.

Ačkoli se některé noviny tvářily, jako bychom v tomto kraji měli nepokoje, vůbec tomu tak není. Naopak je zde všechno velice klidné a s výjimkou sedmi či osmi špatných individuí, jimiž už dlouho všichni opovrhují, zde všichni smýšlejí správně a milují klid.

V posledních dvou dnech jsme měli několik soubojů, šlo však o ženy, nikoli o politické záležitosti; mládí se musí vybouřit a naši mladí ztřeštěnci se baví tím, že si posílají kulky po hlavách.

Pořád mám nejkrásnější počasí na světě, abych mohl pokračovat v opravách, ale silně pochybuji, že budu hotov dříve než za dva měsíce; ta ubohá fregata byla ve špatném stavu.

Prosím, pozdravuj ode mne svou paní a přátele Gelyho a Mandela.

Sbohem, příteli.

Darricau

4

Francie · 1839

Montroy

Montroy 5. ledna 1839

OKRES

La Rochelle

KANTON

La Jarrie

Smírčí soudce kantonu La Jarrie

Váženému panu

Spěchám, můj drahý Henri, abych Vám podal podrobnosti o tom, co se stalo v La Rochelle a okolí, neboť události předávané z úst do úst nabývají větší závažnosti, než jakou ve skutečnosti mají. Nejsou však bez následků a vzbuzují důvody k obavám o budoucnost. Záminkou byla drahota obilí.

Prvního tohoto měsíce se před radnicí v La Rochelle shromáždil velký dav. Požadoval zlevnění chleba a zastavení nakládání obilí na lodě, které už delší dobu pokračovalo. Počet shromážděných vzrostl natolik a dav byl tak hrozivý, že vnikl do radnice a bylo nutné nasadit dvě roty řadového vojska, aby jej vyhnaly. Prefekt je nepřítomen a zastupuje jej rada prefektury Desnobles. Starosta Pasteau, který je poslancem, je rovněž nepřítomen a zastupuje jej první náměstek, pan Goud, architekt, dobrý, avšak slabý člověk, který není s to postihnout důsledky daného okamžiku a přijmout za těchto okolností potřebná opatření.

Dav vyhnaný z radnice začal vyjednávat a vyčítal náměstkovi, že použil řadové vojsko. Tvrdil, že bude-li vojsko nasazeno, bude to mít vážné následky a poteče krev. Lidé požadovali, aby se již žádné obilí nevyváželo; říkali, že překupníci chtějí vyhladovět lid a že obilí je posíláno našim nepřátelům, Angličanům.

Na okraji:

Uvědomuji si, že jsem v tomto vyprávění událostí opomněl uvést, že v úterý prvního, poté co náměstek slíbil, že obilí nebude vyváženo, se vojsko i dav stáhly a teprve ve čtvrtek vše začalo znovu.

Náměstek slíbil, že bude použita pouze národní garda a že nakládání obilí bude zastaveno. Tyto neuvážené ústupky učiněné pod hrozbou, daleko od toho, aby uklidnily rozhořčení lidu a zmenšily jeho počet, měly opačný účinek. Následujícího dne byl dav ještě semknutější a zdá se dokonce, že výtržníci využili přerušení opatření úřadů, aby vyzvali k účasti sousední obce. Když jsem se druhého v deset hodin ubíral do La Rochelle a projížděl Dompierre, bylo tam shromážděno více než tři sta lidí. Už od rána zastavovali všechny povozy naložené obilím a moukou určenými pro La Rochelle. Postavili stráže, aby povozy hlídaly; nedošlo k žádné krádeži ani škodě. Shromáždění v Dompierre bylo svoláno bubnováním všeobecného poplachu a zvoněním na poplašný zvon proti vůli místních úřadů.

Jakmile jsem projel, dav shromážděný v Dompierre zamířil k La Rochelle. Městské úřady o tom byly zpraveny a chtěly zavřít Královskou bránu, ale dav přicházející z Dompierre z jedné strany a dav z La Rochelle z druhé přemohly stráž. Masa lidí začala ohrožovat radnici. Nebyl na nohou jediný příslušník národní gardy, jediný četník ani jediná rota řadového vojska, ačkoli velitel posádky nechával posilovat strážní stanoviště. Generál starostovi několikrát nabídl, že mu dá k dispozici 1 100 zcela připravených vojáků, kteří byli drženi v kasárnách. Náměstek prohlásil, že nechce nechat prolévat krev.

Výtržníci si tehdy naplno uvědomili svou sílu a kolem poledne se začali přesouvat k domům lidí považovaných za překupníky. U pana Dutertra vtrhli dovnitř s holemi pod vedením jistého Cormerea, když předtím vyrazili dveře. Rozbili lahvičky, neboť Dutertre je lékárník, a jejich obsah ihned vzplanul. Roztrhali jeho knihy, ozval se křik, že hoří, přijely hasičské stříkačky a nic dalšího z toho nevěšelo. Byl vybuchován všeobecný poplach.

Potom se vydali k jistému L'Évêquovi, roztrhali všechny jeho knihy a rozbili a zničili řadu věcí.

Na okraji:

Do Saint-Jean-d'Angély a Rochefortu bylo posláno pro pěší vojsko a do Niortu pro kyrysnyky. Bylo mi řečeno, že bylo vyvěšeno oznámení, podle něhož má ode dneška chléb zlevnit.

Odtud se vydali k jistému Fragneauovi, obchodníkovi s moukou u Velkých hodin. Rozbili mu různé věci a roztrhali jeho knihy. Říká se také, že byli u Coniéc a Martina.

Když se shromáždilo několik příslušníků národní gardy, byli upozorněni, že výtržníci hodlají zamířit k domu náměstka Gouda východně od arzenálu. Patnáct gardistů se tam vydalo. Sotva dorazili, objevili se výtržníci, gardisty takřkajíc pošlapali, vyrazili dveře, rozbili okenice, vnikli do domu, roztrhali postele, rozbili na kusy křesla, židle, pohovky, zrcadla, skříně a vše, co jim přišlo pod ruku, a vyhazovali z oken prádlo a cenné předměty. Zkrátka během okamžiku vystěhovali jeden z nejlépe zařízených domů ve městě. Škoda se odhaduje na 40 000 franků.

Náměstkoví přišli oznámit jeho neštěstí a on se nakonec, prý s pláčem, na naléhání rady prefektury rozhodl podepsat příkaz ke společnému zásahu generála a četnictva. Výtržníci mezitím dorazili ke starostovu domu a začali vyrážet dveře, když tu přijelo řadové vojsko, četnictvo a část národní gardy. V jediném okamžiku je rozehnali. Generál d'Hautpoul prý řekl: „Teď už mám řádné oprávnění. Žádné další ústupky, všechno je třeba rozehnat.“ A skutečně, během okamžiku byli zatlačeni na všechny strany. Po zákonných výzvách k rozchodu byly vypáleny tři salvy do vzduchu. Říká se, a zdá se to pravděpodobné, že jedna žena byla zabita u okna ve druhém patře a jeden mladík dostal kulku do boku. Brány byly uzavřeny a hlídky procházely městem po zbytek středy i během následující noci. Říká se, že bylo zatčeno čtyřicet lidí a že se u některých našly šperky patřící paní Goudové.

Tvrdilo se, že se ve čtvrtek výtržníci v počtu 1 500 vydali k Braudu a směrem na Marans. Říká se rovněž, že byla povolávána jízda z Niortu a Fontenay. To je vše, co Vám mohu říci.

O sebemenším hnutí v mém kantonu nebyla ani řeč. Přijměte pro sebe i svou drahou ženu, můj příteli, ujištění o upřímném přátelství celé mé rodiny.
Guigne

Francie · 1829

Limoges

Limoges, 1. prosince 1829

Má drahá Félicité, jestliže jsem Ti nenapsala dříve, nebylo to vůbec proto, že bych na Tebe zapomněla, ale protože jsem nevěděla, kde jsi, zda v Étagnacu, nebo v Chéronnacu. Do Limoges jsem přijela 17. září; nocovala jsem v Saint-Junien.

Řeknu Ti, že u pana Palauda se ke mně chovali velmi přátelsky a téměř všichni přišli až k vozu a doporučovali mě vozkoví, jako bych byla jejich dcera. Paní Palaudová mi přinesla velký kus cukru, když už jsem seděla ve voze; řekla mi, že zahání žízeň. Ráda jsem jej přijala. Potom mi dala adresu Annette, která je provdaná za pana Duriveaua, velmi hezkého mladíka. Přišel mě navštívit, protože mu jeho tchán řekl, že jsem zde, a pokaždé, když přijde, mi vzkazuje; stále mi říká: „Sestřenko, chcete, abych vylámal mříže? Dostanu Vás ven.“

Má drahá přítelkyně, řeknu Ti, že jsem měla velké štěstí, že jsem dostala místo, které mám. Jsem v klášteře, kde je mnoho řeholnic z našeho kraje, které neznám, ale mluvíme o lidech, které známe, a jsem velmi ráda, že mohu mluvit o známých lidech, protože bych se byla příliš nudila, kdybych o nich mluvit nemohla. Je tu sestra Delfine, rozená slečna Bernardová ze Saint-Junien, velmi dobré děvče; mluví se mnou o Étagnacu a říká mi, že tam za dob svého strýce, bývalého faráře, bývala velice často.

Zkrátka, má drahá, všechny jsou milé. Je jich třicet šest, dvě novicky a tři postulanky. Paní představená je neteří paní Mousnier Suissonové; je okouzlující, velmi mírná, laskavá a ochotná, zkrátka má všechny potřebné vlastnosti. Prokazuje mi mnoho přátelství; mám ji ráda tolik, kolik lze mít ráda nejúctyhodnější osobu. Stále mi říká: „Velmi bych si přála ponechat si Vás u nás,“ a já jí dávám najevo veškerou svou touhu u ní zůstat. Je neobyčejně krásná a je jí teprve třicet let.

Velice ráda bych zde zůstala, ale sestra Vouvé mi už dvakrát napsala a velmi si přeje, abych šla k ní. Člověku je přece jen lépe u sestřenice než mezi cizími, tím spíše, že v jejím řádu se vychází ven, zatímco zde už člověk po složení slibů nikdy nevychází.

Annette Palaudová mě chodí navštěvovat každou neděli. Velmi ráda by mě nechala vyjít ven, ale to sotva půjde; nesvěří mě jen tak někomu. Jednou jsem s ní ven vyšla.

Zacházejí se mnou zde jako s řeholnicí; téměř nikoho nevidám, leda když jdu navštívit paní Debretteovou, která je velmi milá. Velice se o mne zajímá a velmi si přeje, abych se také stala řeholnicí. Shledávám tuto myšlenku velmi chvályhodnou, neboť, má dobrá přítelkyně, co mohu dělat ve světě? Nebyla bych na tom stokrát lépe, kdybych přijala tento stav, který je velice čestný a v němž je člověk v Božích očích mnohem lépe viděn?

Řeknu Ti, že jsem byla velmi překvapena, když mi vrátná přišla oznámit, že se po mně v hovorně ptá pan Leclere. Měla jsem velkou radost, že ho vidím skrze mříž, protože mi nechtěli otevřít dveře, abych mohla obejmout svého bratrance. Tak vidíš, má drahá, že mi nehrozí, že bych pobíhala po ulicích, a nemrzí mě to, protože nemám chuť odtud vycházet.

Jediné, co mě trápí, je, že se musí vstávat v pět hodin ráno, v zimě i v létě; paní představená mi však každé ráno posílá do pokoje laickou sestru, která mi přinese světlo. Potom se člověk musí velmi často zpovídat. Mým duchovním rádcem je jeden z biskupových kanovníků, docela mladý a velmi přísný. Přinutil mě vykonat generální zpověď; ujist'uji Tě, že mě pořádně dopálil. Nebyla jsem ve svém náboženství dostatečně poučena; každý den musím studovat všelijaké zbožné knihy.

Sbohem, objímám Tě.

Christine

Má adresa je: Christine v klášteře Navštívení Panny Marie poblíž mostu Saint-Étienne v Limoges. Řeknu Ti, že od té doby, co jsem zde, mě příbuzní chodí navštěvovat častěji než v Étagnacu. Ujist'uji Tě, že jsem velice překvapená [...].

Sestra Vouvé mi dala adresu mého bratra, který je desátníkem, ale můj bratranec mi říká, že byl četařem-ubytovatelem. Dej mi prosím co nejdříve svou adresu.

Francie · 1829

Paříž

Paříž, 24. června 1829

Pane,

píši Vám a prosím, zda byste byl tak laskav a podal mi zprávu o panu Meunierovi, který je ve Vašem městě kadeřníkem. Je tomu už více než měsíc, co jsem mu napsala, a dosud mi na můj dopis neodpověděl, což ve mně vyvolává velikou úzkost, protože jsem ho prosila, aby mi podal zprávu o mé dceři, která odjela, aby se k němu připojila. Odjela s děvčátkem ve věku dvaceti devíti měsíců a je těhotná; každým dnem očekává porod.

Za celé dva měsíce od jejich odjezdu jsem nedostala žádnou zprávu ani od jednoho, ani od druhého. Proto Vás, pane, snažně prosím, abyste mi co nejdříve nějakým způsobem odpověděl. Zavážete si tím matku, která žije ve veliké úzkosti, zvláště když to byl on, kdo ji naléhavě prosil, aby za ním přijela. Nedovedete si představit, jak Vám budu vděčná.

Prokazujíc Vám úctu a vážnost zůstávám Vaší velmi pokornou a poslušnou služebnicí,

manželka Monroix, C. l. s. p.

Připojuji svou adresu:

paní Monroiyová,
rue des Petits-Saint-Jean č. 4,
Gros-Caillou,
Paříž.

Pane, je-li možné předvolat pana d'Assyho, aby podal informace o panu Meunierovi, zde je adresa pana d'Assyho: rue Beauvau č. 6.

POZDĚJŠÍ ÚŘEDNÍ ZÁZNAM
CN 322/1

Přijato 30. června. Dne 1. července napsáno panu Silvestrovi. Odpovězeno 4. července.

VNĚJŠÍ ÚŘEDNÍ POKYN

Požádat pana Silvestra, aby předvolal pana d'Assyho; očekává jej zítra [...].

Alžírsko · 1845

Alžír

Rue Cléopâtre

v Alžíru

Alžír 20. února 1845

Gelas & Roux

Můj drahý otče,

dnes ráno jsem obdržel Váš dopis s poštovním razítkem z 20. tohoto měsíce a spěchám na něj odpovědět.

Už jsem Vám řekl, že než budu mluvit o mém drahém bratru Louisovi, čekám ~~předtím~~, až se ke mně donese něco o tom, jak vysvětlí svůj odchod; v tomto ohledu si ponechávám veškeré výhrady.

Takto jsme se zde 10. prosince rozešli. Odnáší si:

1. 7 000 franků, které dlužil pánům bratřím Grenierovým na starém účtu;
2. 7 000 franků plus úroky, věno jeho ženy;
3. 15 000 franků, které mu dávám darem za to, že se na mé útraty vykrmil, vyspal a pobavil;
4. 24 000 franků, částku půjčky od jeho rodiny.

Celkem 53 000 franků, které tento mladý muž má pouze a jedině proto, že mě našel na své cestě.

V důsledku závazků, které jsem na sebe vzal, a jelikož Daudier schvaluje účet ve výši 408 franků 30 k našemu dobru, z něhož platím dokonce i košile, které má má sestra na sobě, a dokonce prostěradlo, do něhož plive, před Vámi neskrývám, že jako syn, který se vždy považoval za upřednostňovaného, se nyní pokládám za krále hlupáků a jsem pevně přesvědčen, že jsem si to nezasloužil.

Přicházím Vám tedy klidně říci, že protože mám poslat peníze výstavcům směnek, vystavil jsem na Vás dvě směnky po 1 000 francích, splatné dvacet a třicet dní po vidění, a neopatřil jsem je doložkou „bez útrat“, protože má sestra, můj švagr a můj bratr se dohodli, že mi 23. ledna nechají ~~doručit jeden~~ doručit obsílku. Nechal jsem si ji zarámovat, každý se na ni může přijít podívat; Lucien zašel k soudnímu vykonavateli.

Pokud se Vám moje opatření nelíbí, prosím Vás, nepřidávejte k mým starostem tím, že byste odmítl dostát mému podpisu, který má dobrou pověst, ačkoli jej nikdy nepoužívám. Vystavte na mne na mé náklady směnky na vše, o čem se domníváte, že dlužím; Vaše směnky budou zaplacený a později možná zaplatíte Vy ty moje.

Je to velice nepříjemné, dokonce smutné; později uvidíte, kdo měl pravdu. Neočekávám žádné dědictví, musím si vystačit sám, zvláště když mě všichni zrazují.

Přesto si o mne nedělejte starosti. Se svým obchodem jsem spokojený, v tom se liším od svých příbuzných; bezpochyby se mi podaří obrátit smích na svou stranu. Lituji jen toho, že jsem do toho všeho zatáhl svou rodinu.

Přesto jsem z Vašich dětí tím, kdo Vás miluje nejvíce, a mám jedinou lítost: že Vás patrně nebudu moci přijet obejmout o vinobraní. Přesto v to nepřestávám doufat; za měsíc to budete vědět.

Srdečně obejměte maminku i rodinu a přijměte ~~projevy~~ ujištění o mé zcela upřímné náklonnosti.

Váš syn
A Gelas

V obsílce, kterou mi Roux nechal doručit, stálo, že mu odmítám umožnit nahlédnout do mé správy likvidátora, a přitom byl každý den u nás, kde psal své dopisy, což nikdy předtím nedělal.

Jakmile můj mladší bratr uviděl soudního vykonavatele vstoupit ke mně, neměl nic naléhavějšího než celý rozzářený radostí přijít a zeptat se Sylvie, jaký to na mne mělo účinek. Říkal, že o tom věděl už tři dny; všimněte si, že to bylo den poté, co odešel ode mne. Ten mladík to dotáhne daleko.

PŘILOŽENÝ DOPIS

Alžír 20. února 1845

Můj drahý tcháne,

všechny Vaše dopisy jsem včas obdržel, mimo jiné Vaše poslední dva z 12. ledna a 8. února. Jestliže jsem Vám neodpověděl dříve, bylo to proto, že jsem Vám chtěl sdělit něco určitého a nechat naše záležitosti řádně uzavřít, což se, díky Bohu, právě nyní stalo.

Nemůžete nevědět, že během tří let, po které trvala naše společnost, jsme se s Vaším synem nikdy neshodli. Doufal jsem, že by to mohl napravit můj sňatek s Virginie; z toho, co se stalo, musíte vědět, že jsem se hrubě mýlil. Přesto jsem neměl právo si stěžovat, protože právě ona mi byla největší náhradou za mé útrapy, a až dosud mohu být jen šťastný za její způsob jednání a odevzdanost, kterou vždy prokazovala. Doufám, že ani ona si na mne nemusela stěžovat a že tomu tak bude vždy; ani ve chvílích špatné nálady jsem u tohoto anděla, kterého jste mi svěřil, nenašel sebemenší nedostatek.

Před odjezdem Virginie jsem jí slíbil, že tak či onak budou zájmy Vašeho syna a mé zcela odděleny a že pokud diplomacie neuspěje, nezastaví mě žádný obtížný krok. Díky Bohu bylo vše smírně uzavřeno prostřednictvím mého bratrance Julese Greniera a jednoho našeho přítele jménem pan Roche. Abych získal likvidní postavení, vzdal jsem se 25 000 franků ze 40 000 franků zisku, které mi podle knih náležely, a poskytl jsem veškeré možnosti ke splacení nejen zbývajících 15 000 franků mého zisku, ale také mého kapitálového vkladu náležejícího mé rodině. Za to Abel nadále nese rizika likvidace a zavazuje se zprostit mě závazků vůči věřitelům, z nichž hlavní byli Grenier, Dalacel a Vetter. Zejména Vetterovi jsem psal poslední poštou 10. tohoto měsíce, ale dosud mi neodpověděl.

Vy mi, prosím, pro řádné vedení účtů pošlete v odpovědi potvrzení o vyrovnání všeho, co Vám firma Gelas & Roux mohla dlužít, pokud, jak je přirozené, souhlasíte s ponecháním této částky v rukou Vašeho syna. Budu Vám zavázán, učiníte-li tak co nejdříve.

Pro Vaše uklidnění Vám musím říci, že navzdory našemu rozdělení zůstáváme spojeni tak, jak to naše postavení dovoluje. Měl byste vědět, že od 15. ledna jsem založil svou novou firmu pod obchodním názvem Alexdre Roux, rue Duquesne č. 51, pro velkoobchodní a polovelkoobchodní prodej vína. Prodej po lahvích jsem zcela opustil, protože mi takový drobný obchod nemohl vyhovovat.

Se svými novými záležitostmi jsem zatím docela spokojený, přestože od mého zahájení podnikání počasí obchod silně brzdilo: téměř dva měsíce tu máme nepřetržitě déšť, sníh a kroupy.

Nemyslel bych si, že Vás Lucienův návrat překvapí, zvláště po tom, co jsem řekl, abych mu zabránil přijet, a protože jsem se domníval, že znáte povahu svého nejstaršího syna. Camille se ve své předpovědi zmylil jen o měsíc: dával mu tři měsíce, zatímco vydržel dva.

Musíte dobře chápat, můj drahý tcháne, že když tu nebyla má žena, dosud jsem nevěděl, jak skončí má záležitost s Abelem, a současně jsem měl u sebe mladého muže, kterého jsem takřikajíc přiměl opustit místo ve správním úřadu, bylo pro mne zcela nemožné nechat Luciena u sebe v nečinnosti, zejména v jeho věku. Myslel jsem tedy, že bude správně poslat ho do Cette. Dal jsem mu 100 franků, které mu jeho bratr odmítl dát, a připsal jsem je k Vašemu debetu, aby byly započteny Virginie.

Pokud jde o výtky, které proti němu Abel vznáší, musím Vám mezi námi říci, že jim vůbec nevěřím; a i kdyby na nich byla sebemenší pravděpodobnost, zdaleka jsem neschvaloval takový způsob jednání s bratrem, kterého si tolik žádali a jemuž dali naprostou svobodu.

V tom všem mne nejvíce bolí, co vytrpěla maminka Gelas. Chci věřit, že ji tento dopis zastihne zcela zotavenou, stejně jako Vás po Vašem pádu, o němž mi Virginie řekla.

Později, jestliže se mé podnikání rozroste k mé spokojenosti, jak doufám, a bude-li odhodlán vrátit se, rád mu budu užitečný a pevně doufám, že mi nebudete mít co vytknout, protože vím, jak se má v takové situaci jednat. Jsem nadšený, že se ho ujal Camille; bude v dobré škole a nezažije stejné nepříjemnosti jako se svým nejstarším bratrem.

Kdybyste měl volné dva nebo tři tisíce franků a byl ochoten svěřit mi je jako vratný vklad na běžný účet s šestiprocentním ročním úrokem, velmi byste mi pomohl uhradit náklady spojené se založením mého podniku. Od Abela mám po dobu 31 měsíců dostávat jen 1 000 franků měsíčně, kromě 15 000 franků v hypoteční pohledávce, které jsem si připsal.

Budete-li ochoten to udělat, stačí mi v odpovědi sdělit, zda na Vás mohu vystavit směnky a ke kterým termínům; v opačném případě se bez toho budu muset obejít.

V očekávání Vaší odpovědi, která, jak doufám, bude příznivá, a s prosbou, abyste zachoval v tajnosti to, co Vám říkám o Abelovi,

objímám Vás všechny něžně.

Váš zcela oddaný

Roux

Rakousko · 1866

Vídeň

CARL BRANTS, LÉKÁRNÍK

Vídeň, 26. února 1866

Můj drahý pane kolego!

Váš poslední dopis z 23. února je projevem kolegy, který se cítí dotčen a uražen tím, že jsem mu nenapsal. Musel bych toho litovat tím více, že rozhodně není mým zvykem jednat vůči komukoli ne kolegiálně, a tím méně nevážit si starého a zasloužilého kolegy.

Musíte však být také spravedlivý a vzít v úvahu mé poměry: mám velký podnik, jsem představeným grémia, obecním radním a školním dozorcem a mám tolik práce, že mi skutečně nezbývá čas. Proto si při odpovídání na dopisy nechávám pomáhat, což bylo v tomto případě o to vhodnější, že spolek měl podat své stanovisko k Vašemu rukopisu.

Ten dopis jsem nečetl, ale nepředpokládám, že by byl byt' jen vzdáleně nezdvořilý. Kdyby tomu tak bylo, musel bych Vás ihned požádat, abyste mi jej zaslal, neboť u pana redaktora nestrpím ani tu nejmenší nepřístojnost, stejně jako po něm nepožaduji nic nesprávného.

Očekávám, že po tomto mém vyjádření Vaše nelibost vůči mně pomine, a přikládám Vám svou fotografii, abyste měl stále před očima obraz čestného a pevného charakteru, který nic na světě nezmění.

Mějte se nyní velice dobře, přijměte můj srdečný pozdrav a ujištění o mé nejpřímnější kolegialitě.

Váš přítel

C. Brants, vlastní rukou

Francie · 1806

Lisieux

Lisieux, 13. srpna 1806

Paní,

byl bych odpověděl dříve na dopisy, které jste mi prokázala čest napsat, kdyby mi v tom nebyla zabránila krutá událost, jež mě postihla a po níž jsem prodělal nemoc, která mě na několik dní upoutala na lůžko. Měl jsem neštěstí ztratit jedno ze svých dětí, k němuž jsem byl velmi připoután. Zemřelo na onemocnění břicha poté, co prodělalo strašné křeče. Tato událost mě hluboce zasáhla a neobyčejně podlomila mé zdraví.

Měl jsem v úmyslu napsat Vám už před několika dny, čekal jsem však, až výběrčí registračních poplatků připojí své stanovisko k listinám dědiců Coutureových, které mu jeho ředitel pan Le Tourneur již před dlouhou dobou zaslal. Přes všechny naléhavé žádosti, které jsem učinil a nechal učinit, se mi nepodařilo přimět ho k vydání stanoviska dříve než včera. Ukázal mi je a je příznivé pro dědice Coutureovy. Přiložil je k listinám, z nichž zhotovil balíček adresovaný panu Le Tourneurovi. Balíček mi odevzdal a já jej dnes nechal podat na poštu; zítra dojde panu Le Tourneurovi.

Po obdržení tohoto dopisu tedy můžete, paní, pana Le Tourneura navštívit a naléhat na něj, aby všechny listiny neprodleně postoupil prefekturní radě. Je velmi pravděpodobné, že na základě stanoviska výběrčího registračních poplatků bude rychle vydáno rozhodnutí ve prospěch dědiců Coutureových. Prosím Vás, paní, abyste pokračovala ve svém úsilí a přivedla tuto prokletou záležitost ke konci.

Obdržel jsem dopis od Vaší přítelkyně paní de Cabre, který jste mi laskavě předala. Napsal jsem jí a ujistil ji, že její záležitost rád převezmu. Prokázala mi čest odpovědět, že mi v nejbližší době zašle listiny. Stačí, že je tato paní Vaší známou a že se o ni zajímáte, abych její věc sledoval s největší péčí a horlivostí. Pan de Frondeville mi dosud neodpověděl ve věci paní des Pommarez; napiši mu znovu.

Přijměte, prosím, nové ujištění o nejuctivější oddanosti, s níž mám tu čest být, paní,

Vášim velmi pokorným a poslušným služebníkem,
Coutain

Francie · 1822

Nancy

Nancy, 2. února 1822

Pánové,

právě jsem obdržel dva balíky bavlny, k nimž jste mi 16. ledna zaslali fakturu. Jak jste dobře předvíдали, jakost mi nevyhovuje; nebyla to však doporučení, která jsem Vám dal, co ve Vás mohlo vzbudit tuto obavu, neboť nevěřím, že by takové zboží, zejména číslo 8, mohlo vyhovovat komukoli. Není to vůbec nic jiného než odpad, příze, jakou jsem v životě neviděl: na některých místech je vlákno silné jako provaz, jinde tenké, a přitom plné velikých uzlů a nestejně bledé barvy.

Je-li toto ono krásné zboží, které mi Váš obchodní cestující slíbil a které mělo mít přinejmenším stejnou jakost jako to, co jsem obdržel minulého roku, musíte uznat, že se málo staráte o dodržení jeho závazků. Dovolím si Vám říci, že takto se neobchoduje způsobem hodným důvěry.

Přitom jsem však dal přednost jednomu obchodnímu domu, který mi právě zaslal menší dodávku, s níž jsem dokonale spokojen. Tato má dobrá vůle byla velmi špatně odměněna a velice toho lituji.

Jestliže Vás k takové zásilce vedlo zvýšení cen indiga, abyste mě přiměli vzdát se zbytku, možná jste příliš dobře nepochopili vlastní zájem; zdražení totiž nebude trvat věčně. Aniž bych si dovoloval připomínat Vám, co jsou obchodníci povinni sami sobě, bývá někdy důležité nehledět na menší obět' - k níž jsem Vás ostatně nijak nenutil, protože jsem pouze odpověděl na Vaše nabídky - má-li si člověk uchovat zákazníky, s nimiž může udržovat trvalé a poněkud významné vztahy.

Takto jste nejednali s panem Tírletem starším z tohoto města. Dnes jsem u něho viděl Vaši bavlnu, která dorazila teprve nedávno, a shledal jsem ji velmi krásnou. Jeho obchod si nepochybně zaslouží ohledy, ale domníval jsem se, že si jich zasloužím stejně.

Kdokoli jiný na mém místě by nechal sepsat protokol a mohl by Vás přinutit dodat krásné zboží, když je máte, nebo zboží jiné. Já však nenávidím nepřímé spory. Ačkoli mi z toho vznikne ztráta, protože dnes nepochybně budu muset zaplatit více, nehledě na prodlení, které mi velmi uškodí, když jednám s obchodními domy, jejichž způsob práce není mým způsobem, umím přinést obět'; zároveň však s nimi ukončuji veškeré vztahy.

Bud'te tedy tak laskavi, nechte si svou bavlnu odvézt zpět a vrat'te mi 30 franků 85 centimů za přepravu a dalších 30 franků za slevu poskytnutou u Vašich předchozích zásilek.

Mám tu čest Vás pozdravit.

Digot mladší

POZDĚJŠÍ ÚŘEDNÍ ZÁZNAM

Odpovězeno 8. února.

Španělsko · 1832

Igualada

Igualada, 4. dubna 1832

Můj velmi vážený pane,
velmi mě mrzí, že Vás musím obtěžovat ve věci svého milovaného bratra, kterého chtějí za maličkost poslat do trestnice. Už jsem napsal donu Joanu Ferrerovi, zda by bylo možné vykoupit těch několik let trestu, které mu uložili, aby mohl zůstat pracovat v továrně a všechno postupně splácet určitou částkou každý týden.

Já to udělat nemohu, neboť jsem na jednu věc vydal celou svou chudobu; a proto Vás pro rány Ježíšovy prosím, prokažte mu tuto milost, protože můj bratr bude hodný. Opakuji Vám, ať to mezi sebou všichni společně zařídíte.

Done Manuele, udělejte to. Nemohl jsem přijet, protože vykonávám práci pro obec, kterou nemohu opustit a kterou musím příští týden odevzdat. Odpusťte mi prosím toto obtěžování.

S pozdravem zůstávám Vaším věrným služebníkem, který Vám líbá ruce.

Joan Serra

Německo · 1853

Waldshut

Velkovévodská okresní školní inspekce ve Waldshutu velkovévodské důstojné
místní školní inspekci v Hauensteinu.

Ve věci stravování či zaopatření prozatímního učitele Ballwega.

Výše uvedený úřad necht' sem co nejrychleji podá zprávu, zda se nový proza-
tímní učitel Ballweg stravuje u svého představeného, pana faráře Matta, nebo
někde jinde.

Stravuje-li se prozatímní učitel v hostinci, musí mu to být okamžitě zakázáno
a hostinskému musí být nařízeno, aby mu stravu odmítl.

Ke změně školských poměrů v Hauensteinu dojde s největší pravděpodobností
brzy.

Waldshut, 22. července 1853

Simon

Francie · 1825

Virieu

Virieu 27. prosince 1825

Pane,

Protože se mi nepodařilo získat potěšení spatřit Vás a povědět Vám, co se odehrálo mezi panem Sabatierem a mnou ve chvíli, kdy jsem se chystal předstoupit před předsedu soudu ve Vašem městě, dovoluji mi, abych Vám o tom napsal a vysvětlil Vám, jak jsem se stal věřitelem pana Lapierra Beauprého staršího, jak má pohledávka vznikla a co se mezitím událo. Uvidíte pak, zda jsem sloužil jako nastrčená osoba Beauprému mladšímu, jak se o tom kdosi snaží přesvědčit pány soudce.

Čekal jsem na chodbě, až mě pan předseda přijme, když jsem ucítil úder do ramene. Otočil jsem se a stanul tváří v tvář panu Sabatierovi, který mě zahrnul zdvořilostmi a projevy svého dávného přátelství. Mohu Vás ujistit, že kdykoli jsem měl příležitost jej spatřit, považoval mě méně za svého klienta než za osobního přítele.

Procházeli jsme se spolu asi tři čtvrtě hodiny nebo hodinu, a dokonce tak dlouho, že jsem se v domnění, že je to z jeho strany laskavost, obával, abych jí nezneužíval. Brzy jsem byl vyveden z omylu. Promluvil jsem s ním o své záležitosti, ale tvářil se, že mi nerozumí. Pokračoval jsem; on otázku obešel řečmi o tom, že jeho kůň právě churaví, a pozval mě, abych se na něj šel podívat. Nato mě opustil, aby promluvil s předsedou. Za okamžik vyšel a řekl mi: „Nyní jste na řadě. Své pozvání potvrzují.“

Vstoupil jsem k panu předsedovi a podal svou výpověď, aniž by na mě tento soudce, jehož zdvořilost mohu jen chválit, naléhal. Poté jsem vykonal návštěvu u pana Sabatiera. Měl jsem všechny důvody domnívat se, že jako první začne hovořit o tom, co mě zajímalo. Vůbec ne. Setkal jsem se v této věci se stejným mlčením jako předtím. Nebyla řeč o ničem, dokonce ani o nemoci jeho koně, kterého mi předtím tak horlivě chtěl ukázat. Odešel jsem od něj nespokojený a zcela zmatený ze setkání, které si se mnou sám zařídil, i z jeho návštěvy u pana předsedy před mým výslechem. Jeho chování ke mně tak zůstalo hádankou, kterou jsem si nedokázal a dosud nedokážu vysvětlit.

Ostatně veškeré mé dohady k ničemu nevedou. Už není pověřen hájením mých zájmů a nemusím se dále zabývat tím, co dělá nebo může dělat.

Přejdeme k původu mé pohledávky. S Beauprém mladším jsem se ziskem uskutečnil několik obchodů s hedvábím. Naše účty byly vyrovnány. Když se po nějaké době dozvěděl, že mám peníze, navrhl mi, abychom ve Vivarais nakoupili hedvábí na společný účet, každý polovinou. Jeho naléhání, jeho dřívější spolehlivost i zisk, který nám přinesly poslední obchody, to vše mluvilo v jeho prospěch. Nechal jsem se přesvědčit a svěřil mu šest tisíc franků.

Odjel s touto částkou. Uplynulo několik dní a já o Beauprém neměl žádné zprávy. Začal jsem mít obavy a sdělil jsem je jeho ženě. Řekla mi, že jejího manžela zdržela nevolnost, ale že brzy přijede. Čekal jsem dál, Beaupré se však neobjevil. Mé znepokojení vzrostlo, a tak jsem se rozhodl jet na místo a zjistit, co se stalo s mými penězi.

Přijel jsem k panu Lapierrrovi a ptal se po jeho synovi. Odpověděl mi, že je v Saint-Laurent-les-Bains. Vydal jsem se tam a skutečně jej našel. Chtěl jsem vědět, jak s mými penězi naložil. Řekl mi, že velkou část dal svému otci, aby zaplatil věřitelům, kteří jej stíhali. Ostře jsem mu to vyčetl. Omlouval se a prosil mě, abych nedělal rozruch; doprovodí prý mě ke svému otci a zaručí se za něj. To také skutečně učinil.

Právě tehdy mi oba vylíčili svou situaci a přesvědčili mě, abych jim půjčil dalších dvanáct tisíc franků. Ukazovali mi svůj majetek a dávali mi na srozuměnou, že mi prodají svou manufakturu a louku a že se na tom dá vydělat. Přiznávám, že pohled na tento majetek na mě zapůsobil, a souhlasil jsem s další půjčkou. Pan Lapierre starší mi vystavil směnku na osmnáct tisíc franků.

V té době jsem měl v Lyonu obchodní dům, pány Reynauda a Genissieuxe, kteří mě financovali. Vydal jsem se k nim směnku eskontovat. Když jsem ji panu Reynaudovi předložil, přečetl si ji a řekl mi: „Nešťastníku, co jste to udělal? Starý Lapierre dluží víc, než má.“ Začal jsem si uvědomovat, že jsem zašel poněkud daleko.

O nějaký čas později jsem obdržel dopis od pana Lapierra staršího. Oznamoval mi, že mi stále hodlá prodat to, co mi nabídl, a vybízel mě, abych za ním přijel. Tehdy jsem měl v Privas vyřizovat dodávky koní, a tak jsem tam jel. Znal jsem tam několik lidí, s nimiž jsem se poradil, mimo jiné pana Lineta, dnes soudce, pana Jeana De Bosse a pana Sabata de la Charrière. Všichni mi radili, abych nekupoval. Pan Linet, s nímž se můžete setkat, by si mohl vzpomenout na mé jméno a na to, že mi tehdy, stejně jako při mnoha jiných příležitostech, dal tuto dobrou radu. Nikdy jsem na ni nezapomněl a jsem mu za ni stále vděčný.

Když se pan Lapierre dozvěděl, že jsem v Privas, přišel za mnou a svou nabídku zopakoval. Odmítl jsem jej s odůvodněním, že by mi koupě nijak nevyhovovala. Řekl mi tedy: „Když je tomu tak, vyrovnejte se s mým synem a nechte si zaplatit šest tisíc franků, které jste mu půjčil. Já Vám postoupím svou pohledávku vůči notáři panu Michelovi, jež s úroky činí sedm až osm tisíc franků. Vy, Vy, Vy si ji necháte od něj zaplatit. To, co Vám pak budu ještě dlužít, nebude mnoho. Dokončím prodej několika pozemků a uspokojím celou Vaši pohledávku.“

Nechal jsem si tedy od Beauprého mladšího vystavit uznání dluhu na šest tisíc franků a později také dlužní úpis, na který jsem obdržel tři tisíce franků jako částečnou splátku.

Lapierre starší mi předal listiny ke své pohledávce vůči panu Michelovi, a tak jsem ji začal soudně vymáhat. Rozsudkem soudu jsem byl oprávněn přijmout tři tisíce franků na úrocích. Toto řízení bylo přerušeno, dokud mi z Privas nenapsali, že nastala příhodná chvíle nechat si od pana Michela zaplatit a že k rychlejšímu výsledku by bylo vhodné vyzvednout mé listiny u pana Sabatiera, který zastupoval celou rodinu, a předat je panu . . . , jehož adresu mi sdělili, ale na jehož jméno jsem si nevzpomněl. Tak jsem také učinil, jak uvidíte z přiložené kvitance pana Sabatiera, k níž je připojen dlužní úpis Beauprého mladšího.

V této záležitosti by mě rádi vykreslili jako Beauprého nastrčenou osobu. Sám pan předseda mi dal na srozuměnou, že mu kdosi řekl, že jsem tehdy neměl prostředky, z nichž bych mohl peníze půjčit. Obě tato tvrzení jsou stejně nepravdivá jako urážlivá pro mou čest, kterou chci hájit a na níž mi záleží více než na částce, jež mi po právu náleží.

Aby se o tom každý přesvědčil, ať pozorně prozkoumá, jaké byly mé původní vztahy s Beaupréem, jakou důvěru jsem mu projevil, jakým způsobem mě seznámil se svým otcem, jaké pohnutky mě vedly k tomu, abych mu půjčil, jaké kroky jsem podnikl a jaké výdaje jsem musel vynaložit. Pak se ukáže, zda jsem mohl tak dlouho sloužit jako nastrčená osoba v záležitosti, která mohla ohrozit jediné mou čest a můj klid a při níž jsem musel znovu a znovu vydávat vlastní peníze.

Tvrdí se, že jsem tehdy neměl prostředky. Mohl bych dokázat, že jsem měl otevřený úvěr u domu Reynaud Genissieux v Lyonu, že jsem vlastnil dvě menší usedlosti a dvě významné manufaktury na hedvábí, že jsem jednu z nich musel prodat, abych pokryl závazky, jež mi vznikly v důsledku ~~splacení~~ nezaplacení smének pana Lapierrea, a že jsem v obci Pélussin platil na daních tři sta franků. Velmi mi záleží na tom, abych Vás s těmito okolnostmi seznámil. Mohou Vám posloužit při přípravě mého případu a umožnit Vám napravit nepříznivý dojem, který snad v mysli pana předsedy vyvolaly nepravdivé zprávy.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***I. Lettres***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.